

YRITYSVASTUU- KATSAUS 2016

Lemminkäinen

Sisällys

Tapamme toimia	2
Sidosryhmämme	5
Taloudellinen vastuu	8
Ympäristövastuu	9
Sosiaalinen vastuu	10

Tapamme toimia

Haluamme olla yksi alan parhaista rakennusyhtiöistä. Kehitämme liiketoimintaamme pitkäjänteisesti ja kestävästi, kannattavasti kasvaen. Yhteistyössä asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme kanssa rakennamme kestävä ja vastuullista yhteiskuntaa.

Meille on tärkeää kasvattaa ja kehittää yhtiön liiketoimintaa kestäväällä tavalla pitkällä aikavälillä. Suurena rakennusalan toimijana otamme mahdollisimman hyvin huomioon toimintamme suorat ja välilliset vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan.

Toimintamme kannalta olennaisimmat ja tulokseemme eniten vaikuttavat yritys vastuun osa-alueet on kuvattu Lemminkäisen olennaisuusmatriisissa, joka on päivitetty syksyllä 2015. Määrittelytyö tehtiin henkilöstön työpajoina ja ulkoisten sidosryhmien haastatteluina.

Yritysvastuun tavoitteemme

Yritysvastuun päätavoitteemme on parantaa vastuullisia toimintatapoja kaikessa toiminnassamme. Yritysvastuun tavoitteet on johdettu olennaisuusmatriisista. Meillä on pitkän aikavälin tavoitteita, joiden tulostavat liittyvät kiinteästi liiketoimintatavoitteisiimme. Lyhyen aikavälin tavoitteet johdetaan näistä tavoitteista osana liiketoiminnan vuosisuunnittelua.

Pitkän aikavälin tavoitteet:

- Nolla poissaoloon johtanutta työtaturmaa
- Turvallisuuden, työkyvyn hallinnan ja urasuunnittelun standardien käyttöönotto koko Lemminkäisessä elinikäisen työkyvyn varmistamiseksi

- Asiakastytyväisyyden parantaminen
- Lemminkäisen toimittajavaatimusten jalkauttaminen alihankkijoille ja toimittajille
- Energiatehokkuuden parantaminen
- Materiaalitehokkuuden ja kierrätyksen lisääminen.

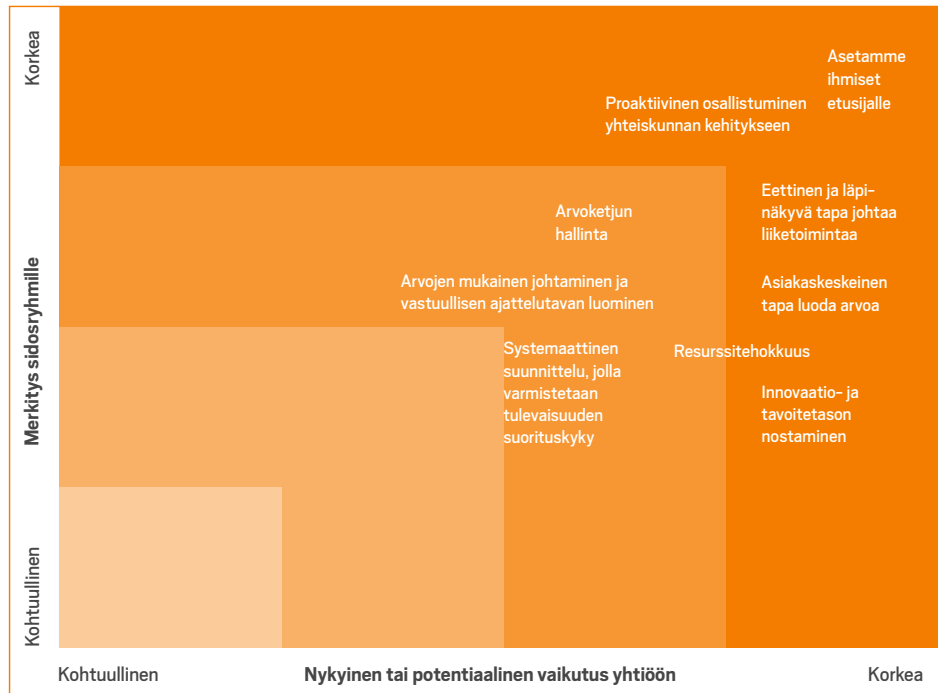
Vuoden 2016 aikana jatkoimme hankintaketjumme läpinäkyvyyden kehittämistä ja toimittajiemme systemaattista auditointia. Päivitimme **toimittajien ohjesääntömme** [\[2\]](#), johon edellytämme toimittajiemme ja alihankkijoidemme sitoutuvan. Toimittajien ohjesääntö määrittelee toimintaperiaatteemme taloudellisen, oikeudellisen ja sosiaalisen sekä ympäristö- ja työturvallisuusvastuun osalta. Jatkossa aiomme tehostaa toimitusketjumme seurantaa.

Vuonna 2016 aloimme kerätä tietoa energiankulutuksesta koko konsernissa. Paransimme yritys vastuutyön läpinäkyvyyttä kehittämällä yhteistyötä toimintamaidemme välillä. Jatkamme tiedonkeruun kehittämistä ja yhtenäistämistä vuonna 2017.

Yritysvastuun johtamisjärjestelmät

Yritysvastuusta vastaa nimetty johtoryhmän jäsen, päällystys-liiketoimintasegmentin johtaja. Konsernin johtoryhmä päättää yhdessä yritys vastuutyön tavoitteista. Liiketoimintasegmenttien ja tukitoimintojen johto vastaavat

Olenaisuusmatriisi

tavoitteiden huomioimisesta vuosisuunnittelussaan. Edistymistä seurataan osana liiketoiminnan raportointia.

Työterveys-, työturvallisuus-, laatu- ja ympäristöasiat on sisällytetty kaikkien liiketoimintasegmenttiemme toimintajärjestelmiin. Päivitämme näitä yritysvastuutoimintaamme ohjaavia toimintajärjestelmiä systemaattisesti.

Kiviainekset ja asfalttiasemat ovat CE-merkittyjä niissä maissa, joissa lainsäädäntö sitä edellyttää.

Taloudellisen vastuun johtamisjärjestelmät

Kuvaus taloudellisen vastuun johtamisjärjestelmistä on osana hallinto- ja ohjausjärjestelmän selvitystä. [L](#)

Sosiaalisen vastuun johtamisjärjestelmät

Lemminkäisen sosiaalisen vastuun johtaminen on hajautettu. Henkilöstöasioita johtaa konsernin henkilöstöjohtaja. Henkilöstöpolitiikkamme tavoitteena on varmistaa, että yhtiöllä on käytössään toiminnan tavoitteiden edellyttämä ammattitaitoinen, motivoitunut ja tyytyväinen henkilöstö.

Muut konserninlaajuiset politiikat ja periaatteet täydentävät henkilöstöpolitiikkaa ja varmistavat, että henkilöstöämme kohdellaan tasa-arvoisesti ja että edistämme oikeuden-

mukaisuutta ja monimuotoisuuden toteutumista. Näiden noudattamista johdetaan ja valvotaan osana operatiivista toimintaa.

Lemminkäisen yhteistyökumppani- ja toimittajaverkostolta edellytetään lakien sekä kansainvälisten ihmisoikeuksien, työelämän oikeuksien ja ympäristöasioita koskevien säännösten sekä hyvän liiketavan periaatteidemme sekä Lemminkäisen toimittajien ohjesäännön noudattamista. Yhteistyökumppani- ja toimittajaverkostosta vastaa konsernin hankintajohtaja.

Lakiasioita koordinoidaan konsernitasolla konsernin yhdenmukaisten toimintatapojen edistämiseksi. Tästä vastaa lakiasiainjohtaja. Operatiiviseen liiketoimintaan liittyvien lakiasioden hoitamisesta vastaavat liiketoiminnassa olevat lakimiehet. Kilpailuoikeus- ja sisäpiiriasioista ohjeistetaan lisäksi ohjeilla, jotka täydentävät hyvän liiketavan periaatteita. Ohjeiden noudattamisesta vastaa liiketoimintajohto. Niistä järjestetään myös sisäistä koulutusta. Yhtiöllämme on nollatoleranssi kilpailulainsäädännön vastaista toimintaa kohtaan.

Lemminkäisen liiketoimintasegmenttien johtajat johtavat tuotevastuuta. He vastaavat asiakaspalvelusta ja valvovat, että tuotteemme ja markkinointimme noudattavat lakeja ja säädöksiä.

Lemminkäinen on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteeseen, ja noudatamme kaikissa toimintamaissamme kymmentä yleisesti hyväksyttyä ihmisoikeuksia, työelämää, ympäristöä ja korruptionvastaista toimintaa koskevaa periaatetta.

Casimir Lindholm, toimitusjohtaja

Hyvän liiketavan periaatteet ohjaavat toimintaamme

Toimintamme perustuu arvoihimme, jotka ovat:

- Asetamme ihmiset etusijalle
- Kunnioitamme ja luotamme
- Teemme yhteistyötä menestyäksemme.

Päivittäistä liiketoimintaamme ohjaavat **hyvän liiketavan periaatteemme**. Niiden perustana ovat kansainväliset säädökset ja sopimukset, joista tärkeimmät ovat:

- YK:n ihmisoikeuksien julistus
- YK:n globaalin yritysvastuun aloite Global Compact, joka edistää ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristönsuojelua ja korruption ehkäisemistä
- Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskeva julistus
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille ja
- Kansainvälisen Kauppakamarin ICC:n suositukset.

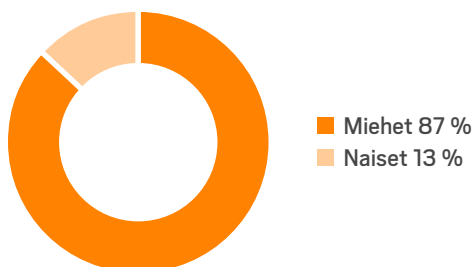
Hyvän liiketavan periaatteemme määrittävät Lemminkäisen yhteiset toimintatavat. Olemme sitoutuneet henkilöstöemme oikeudenmukaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun. Emme hyväksy minkäänlaista syrjintää emmekä häirintää tai kiusaamista töissä. Tasa-arvoisen kohtelun toteutumista seuraamme henkilöstötutkimuksellamme, josta kerromme sivulla 11. Vuonna 2016 laadimme hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet.

Hyvän liiketavan periaatteitamme täydentävät erilaiset konsernitason politiikat ja periaatteet. Emme hyväksy lahjontaa emmekä osallistu liikesuhteisiin, jotka voivat johtaa eturistiriitoihin. Edistämme harmaan talouden torjuntaa. Edellytämme, että jokainen lemminkäinen noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja konsernin sisäisiä toimintaohjeita joka tilanteessa. Esimiehemme vastaavat toimintatapojemme perehdyttämisestä ja noudattamisen valvonnasta.

Kannustamme lemminkäisiä ilmoittamaan epäilyksensä väärinkäytöksistä tai hyvän liiketavan periaatteidemme vastaisesta toiminnasta esimiehelleen tai sisäiselle tarkastukselle. Käytössämme on **SpeakUp-kanava** , johon lemminkäiset ja ulkopuoliset sidosryhmät voivat nimettömästi ilmoittaa väärinkäytösepäilyistä.

Sisäinen tarkastus tutkii kaikki sille tulleet ilmoitukset. Lisäksi sen tehtävä on tarkastaa liiketoimintojen toimintaa säännöllisesti ja raportoida havainnoistaan hallitukselle. Vuonna 2016 sisäinen tarkastus tutki tarkemmin 10 väärinkäytösepäilyä, joista 4 johti toimenpiteisiin. Vuonna 2016 ilmeni yksi tapaus, joka todettiin ihmisoikeusartiklan 23 ja hyvän liiketavan periaatteidemme mukaisen henkilöstön tasapuolisuusvaatimukseen vastaiseksi. Vuoden aikana ei esiintynyt yhtään korruptio- tai lahjusepäilyä.

SUKUPUOLIJAKAUMA 31.12.2016, %

Vuonna 2016 Lemminkäisen hallituksen kuului seitsemän jäsentä, joista kaksi oli naisia.

Vuoden 2016 lopussa konsernin johtoryhmään kuului seitsemän jäsentä, joista yksi oli nainen.

Sidosryhmämme

Huomioimme sidosryhmiemme odotukset, kun kehitämme toimintaamme ja arvioimme toimintamme vaikutuksia. Teemme jatkuvaa yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa ja seuraamme yhteistyön tuloksia säännöllisesti.

Sidosryhmätömme ohjaavat **hyvän liiketavan periaatteemme** [🔗](#) sekä paikalliset ja kansainväliset sitoumukset ja lait. Keskeisiä sidosryhmiämme ovat nykyiset ja mahdolliset asiakkaat, nykyinen ja potentiaalinen henkilöstö, omistajat, sijoittajat, rahoittajat, yhteistyökumppanit, vaikuttajat ja media.

Liiketoimintasegmenttimme vastaavat ensisijaisesti asiakassuhteista ja niiden hankinta-ammattilaiset yhteistyökumppaniverkostostamme. Konsernitoimintojemme vastuulle kuuluvat suhteet omistajiin, sijoittajiin, rahoittajiin, mediaan, alan järjestöihin sekä päättäjiin ja viranomaisiin.

Pyrimme jatkuvaan vuorovaikutukseen keskeisten sidosryhmiemme kanssa. Tavoitteenamme on ymmärtää entistä paremmin liiketoimintaamme liittyviä odotuksia, haasteita ja mahdollisuuksia, joiden perusteella voimme arvioida kehitystarpeitamme. Samalla sidosryhmämme saavat tietoa toiminnastamme ja toimintaympäristöstämme sekä niiden haasteista ja mahdollisuuksista.

Vuonna 2016 sidosryhmiämme kiinnostivat erityisesti taloudellisen tilanteemme kehitys, markkinanäkymät sekä palvelujemme ja asiakasratkaisujemme kehittäminen.

Olemme merkittävä paikallinen työnantaja ja palvelujen ostaja ja käymme jatkuvaa vuoropuhelua viranomaisten ja päättäjien kanssa. Luvanvarainen toimintamme edellyttää avointa viranomaistyötä, jota aktiivisesti pidämme yllä. Isojen rakennushankkeiden suunnittelu- ja käynnistysvaiheessa järjestämme kuulemisia ja keskustelutilaisuuksia niille sidosryhmille, joiden arkeen hankkeemme voivat vaikuttaa.

Seuraamme sidosryhmäyhteistyön tuloksia

Toimintamme kehittämiseksi keräämme asiakaspalautetta ja mittaamme sidosryhmäyhteistyön tuloksia säännöllisesti. Tärkeimmät konserninlaajuiset tutkimuksemme ovat:

- Nettosuosittelemisindeksi (NSI)
- Henkilöstötutkimus.

Vuonna 2016 teimme henkilöstötutkimuksen, joka osoitti henkilöstötyytyväisyyden olevan korkealla tasolla: asteikolla 1–5 (alimmasta ylimpään) yleisarvosana oli 3,99 (3,96).

Keräämme säännöllisesti asiakaspalautetta projektien päättyessä. Seuraava konserninlaajuinen asiakastytyväisyystutkimus tehdään vuonna 2017.

Linkit:

Toimittajien ohjesääntö [🔗](#)

www.lemminkainen.fi/ohjesaanto

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä [🔗](#)

www.lemminkainen.fi/vuosikertomus

Hyvän liiketavan periaatteet [🔗](#)

www.lemminkainen.fi/hlp

SpeakUp-kanava [🔗](#)

www.lemminkainen.fi/speakup

Keskeiset sidosryhmämme

Sidosryhmä	Odotukset	Toimenpiteet 2016
Alan järjestöt	<ul style="list-style-type: none"> Alan jatkuva kehittäminen Yhteisten etujen ajaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Aktiivinen osallistuminen järjestöjen työhön, työryhmiin ja hankkeisiin Puheenvuorot seminaareissa ja tapahtumissa
Asiakkaat	<ul style="list-style-type: none"> Korkealaatuiset, luotettavat ja vastuulliset ratkaisut ja palvelut Hyvä projektinjohtaminen, toimitusvarmuus, toiminnan läpinäkyvyys ja oikea hinta-laatusuhde Asiakastarpeiden ymmärtäminen, asiakaspalvelu 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilökohtaiset tapaamiset Vuorovaikutus alan messuilla ja muissa tapahtumissa Uutiskirjeet ja verkkosivut
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Esimiestyön kehittäminen Kannustava palkkaus sekä koulutus- ja kehittymismahdollisuudet Tasavertainen kohtelu ja organisaation avoimuus Työturvallisuus ja -hyvinvointi 	<ul style="list-style-type: none"> Esimiestyön ja johtamisen kehittäminen Palkitsemisen kehittäminen Työturvallisuuden jatkuva kehittäminen Avoin viestintä ja avoimen yrityskulttuurin rakentaminen Henkilöstölehti, intranet, sisäiset uutiskirjeet Henkilöstötutkimus
Media	<ul style="list-style-type: none"> Luotettava ja ajankohtainen tieto yrityksen toiminnasta Avoin viestintäkulttuuri 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitusvierailut Haastattelut ja taustatapaamiset Pörssi- ja lehdistötiedottaminen Helppo tavoitettavuus
Omistajat ja sijoittajat	<ul style="list-style-type: none"> Sijoituksen arvonnousu Riittävä selvitys yhtiön riskienhallinnasta sekä hallinnointitavasta Avoin ja oikea-aikainen tieto yhtiön taloudellisesta tilasta, tulosajureista ja tulevaisuuden näkymistä 	<ul style="list-style-type: none"> Omistaja-, sijoittaja- ja analytikkotapaamiset Tulosjulkistustilaisuudet Yhtiökokous Pörssi- ja lehdistötiedottaminen Verkkosivut Helppo tavoitettavuus
Opiskelijat ja työnhakijat	<ul style="list-style-type: none"> Mielenkiintoiset ja haastavat työtehtävät Monipuolinen tieto Lemminkäisen tarjoamista uramahdollisuuksista sekä Lemminkäisestä työnantajana Avoinna olevien tehtävien vaivaton löydettävyyys ja tehtäviin hakemisen helppous 	<ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa oppilaitosyhteistyön ja rekrytointitapahtumien kautta Kesätyö-, harjoittelu- ja lopputyöpaikkojen tarjoaminen
Paikallis-yhteisöt	<ul style="list-style-type: none"> Tiedottaminen ja mahdollisuus vuoropuheluun suurista rakennushankkeista ja niiden vaikutuksista paikallisyhteisöihin Työmaakohtainen tiedottaminen lähiympäristölle 	<ul style="list-style-type: none"> Keskustelutilaisuudet Avoin ja ajankohtainen viestintä
Päätäjät ja vaikuttajat	<ul style="list-style-type: none"> Lakien ja säädösten noudattaminen Toiminnan läpinäkyvyys ja haitallisten vaikutusten minimoiminen Työllistäminen Verojen maksaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutus alan järjestöjen kautta Päätäjätapaamiset Avoin, säännöllinen raportointi
Yhteistyökumppanit	<ul style="list-style-type: none"> Toimeentulon ja kasvun turvaaminen Mahdollisuus kehittää toimintaa ja verkostoitua Toimintavarmuus ja jatkuvuus 	<ul style="list-style-type: none"> Tapaamiset, toimittajaverkoston kehittäminen ja suorat kontaktit Yhteistyökumppaneiden uuden liiketoiminnan mahdollistaminen kumppanuuksien avulla Toimittaja-auditoinnit Avaintoimittajien valinta pitkäaikaisin sopimuksin

Luomme arvoa sidosryhmillemme

PANOKSET

Talous

- Pääoma
- Velka

Tuotanto

- Kiinteät ja liikkuvat asfalttiasemat
- Talonrakentamisen ja infrarakentamisen työmaat
- Koneet ja kalusto
- Kiviainesvarastot ja muut varastot
- Tontit ja maa-alueet

Luonnonvarat

- Energia
- Kiviaines, bitumi, sementti ja muut raaka-aineet
- Vesi

Ihmiset

- Henkilöstö
- Toimittajat, aliurakoitsijat ja muu ulkoinen osaaminen

Aineeton pääoma

- Ammatti-osaaminen
- Brändi ja maine
- T&K-osaaminen

LIIKETOIMINTAMALLI

TUOTOKSET

Tuotteet ja palvelut

- Asfaltti, päällystäminen ja kunnossapito
- Tiet, sillat, radat
- Maa-, vesi- ja pohjarakentaminen
- Maanalainen rakentaminen
- Kiviainekset ja louhinta
- Ympäristörakentaminen
- Vaativat betonirakenteet ja jännitystyöt
- Toimitila- ja teollisuusrakentaminen
- Asuntorakentaminen
- Korjausrakentaminen
- Elinkaaripalvelut
- Kiinteistöjohtaminen ja kiinteistökehitys

Sivutuotteet

- Päällysteiden uusiokäyttö
- Louheiden uusiokäyttö
- Maa-ainesten uusiokäyttö

Päästöt

- Päästöt ilmaan
- Vaikutukset lähiympäristöön: melu, tärinä ja pöly
- Jäte

VAIKUTUKSET

Talous

- Palkat ja etuudet
- Verot
- Maksut osakkeenomistajille ja rahoittajille
- Ostot toimittajilta

Yhteiskunta

- Suora ja epäsuora työllistäminen
- Työterveys ja -turvallisuus
- Henkilöstön koulutus ja kehittäminen
- Tuotteemme lisäävät loppukäyttäjien turvallisuutta, arjen sujuvuutta ja viihtyvyyttä
- Alan kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa

Ympäristö

- Energiatehokkaat tuotanto- ja kaluston käyttötavat
- Materiaalitehokkuus, kierrätys ja uusiokäyttö, esim. uusioasfaltti
- Alueiden jälkihoito

Taloudellinen vastuu

Tuotamme asiakkaillemme vaativan infrarakentamisen, päällystyksen ja talonrakentamisen ratkaisuja. Haluamme olla alan asiantuntijoiden kärkeä ja luoda osaamisellamme lisäarvoa sidosryhmillemme kaikkia hyödyttävällä tavalla.

Tavoitteemme on strategiamme mukaisesti parantaa kilpailukykyämme kaikissa liiketoimintasegmenteissä ja luoda vahva pohja, jolle rakentaa kannattavaa kasvua. Näin varmistamme, että olemme hyvä sijoituskohde, haluttu työnantaja, luotettava kumppani ja vastuullinen yrityskansalainen.

Kehitämme toimintaamme ja osaamistamme jatkuvasti varmistaaksemme ratkaisujemme ja palvelujemme laadun sekä kilpailukyvyn.

Taloudellisen lisäarvon jakautuminen sidosryhmille

Kaikki luvut ovat suoriteperusteisia.

 <p>Toimittajat ja yhteistyökumppanit 1 291,4 milj. euroa (1 437,1 milj. euroa)</p>	 <p>Henkilöstö 303,1 milj. euroa (294,9 milj. euroa)</p>	 <p>Omistajat ja rahoittajat 25,0 milj. euroa (28,9 milj. euroa)</p>	 <p>Yhteiskunta 25,0 milj. euroa (13,3 milj. euroa)</p>
<p>Suorat vaikutukset</p> <p>Materiaalit ja palvelut 1 158,9 milj. euroa (1 299,6 milj. euroa)</p> <p>Liiketoiminnan muut kulut 132,5 milj. euroa (137,5 milj. euroa)</p>	<p>Suorat vaikutukset</p> <p>Palkat ja palkitseminen 250,4 milj. euroa (245,7 milj. euroa)</p> <p>Muut henkilöstökulut 52,7 milj. euroa (49,2 milj. euroa)</p>	<p>Suorat vaikutukset</p> <p>Korko- ja rahoituskulut 25,0 milj. euroa (28,9 milj. euroa)</p> <p>Osingonjako, Lemminkäinen Oyj 2,8 milj. euroa (0,0 milj. euroa)</p> <p>Lemminkäisen hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkoa 0,66 euroa osakkeelta, eli yhteensä 15 325 134 euroa.</p>	<p>Suorat vaikutukset</p> <p>Bruttoinvestoinnit: 20,8 milj. euroa (10,3 milj. euroa)</p> <p>Tuloverot varsinaisesta toiminnasta: 3,6 milj. euroa (2,7 milj. euroa)</p> <p>Aikaisempien tilikausien verot: 0,6 milj. euroa (0,3 milj. euroa)</p>

Ympäristövastuu

Tarjoamme asiakkaillemme tuotteita ja palveluja, joiden tuotannossa pyrimme energia- ja materiaalitehokkuuteen.

Ympäristöjalanjälkemme isoimman osan muodostaa päällystys- ja kiviainesliiketoimintamme tuotanto. Panostamme näiden osa-alueiden kestävien tuotteiden ja toimintatapojen kehittämiseen.

Pyrimme aktiivisesti lisäämään uusioasfaltin määrää tuotannossamme. Kierrättämällä vanhaa asfalttia ja tekemällä siitä uusioasfalttia säästämme kiviaineksia ja asfaltin sideainetta, bitumia, joka on öljypohjainen tuote. Myös hiilidioksidipäästöt pienenevät, kun kiviaineksen ja bitumin käyttö ja kuljetukset vähenevät. Tavoittemme on, että vuonna 2025 asfaltin tuotannon raaka-aineistamme 25 % on kierrätettyä asfalttia. Vuonna 2016 hyödynsimme yli miljoona tonnia vanhaa asfalttia uusioasfaltin tuotannossa, mikä on noin 15 % raaka-aineista.

Olemme aktiivisesti mukana kehittämässä toimialamme ympäristönäkökulmiin kohdistuvaa työtä. Vuonna 2016 osallistuimme päällystealan hiilijalanjälkilaskennan kehittämiseen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

Olemme myös vieneet eteenpäin Lemminkäisen hiilijalanjälkihanketta ja laskeneet asfalttituotteiden hiilijalanjälkeä Suomessa.

Säästeliästä luonnonvarojen ja energian käyttöä

Tavoitteenamme on jatkuvasti lisätä raaka-aineiden kierrättämistä ja hyödyntää yhä enemmän rakennus-hankkeiden sivutuotteina syntyviä jätteitä.

Projekteissa, joissa emme pysty hyödyntämään kaikkia kaivumassoja, pyrimme etsimään näille uusia käyttökohteita kaatopaikalle läjittämisen välttämiseksi. Esimerkiksi tunnelityömaiden louheita hyödynnämme raaka-aineena pohjarakentamiskohteissa ja asfalttituotannossa.

Minimoimme puhtaan veden käytön työmaillamme kierrättämällä vettä sellaisissa työvaiheissa, joissa se on mahdollista, kuten tunnelien poraustöissä huuhteluvetenä. Työmaasta riippuen kierrätysveden osuus kokonaisvedenkulutuksesta voi olla merkittävä, esimerkiksi Espoon Blominmäen jätevedenpuhdistamon työmaalla kierrätysveden osuus oli noin 60 %.

Pääosa käyttämästämme energiasta kuluu asfaltin tuotannossa ja levityksessä. Vuonna 2016 kehitimme energiankulutuksen seurantaa ja raportointia kaikissa toimintamaissamme. Yksi pitkän aikavälin tavoitteistamme on energiatehokkuuden parantaminen. Jatkamme energiankulutuksen seurannan kehittämistä vuonna 2017.

Allekirjoitimme Suomen liiketoimintasegmenteissä vapaaehtoisen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen, jossa sitouduimme vähentämään energiankulutustamme 7,5 % vuoteen 2025 mennessä.

Vuonna 2016 saimme valmiiksi S-ryhmän logistiikka-keskuksen ensimmäisen vaiheen. Vuonna 2018 valmistuvalle energiatehokkaalle ja vähäpäästöiselle Sipoon logistiikkakeskukselle on haettu BREEAM-ympäristöluokitus.

Vuonna 2016 teimme ympäristöinvestointeja noin kahdella miljoonalla eurolla. Investointeja tehtiin esimerkiksi kierrätysasfaltin tuotannon koneisiin sekä laitteisiin, jotka mahdollistavat siirtymisen vähemmän ympäristöä kuormittaviin polttoaineisiin, kuten nestekaasuun tai bioöljyyn. Investoimme myös kiviainesta suojaaviin katoksiin, joiden avulla kiviaineksen kosteuspitoisuutta saadaan pienennettyä ja näin vähennettyä asfaltin valmistukseen tarvittavan energian määrää.

Tarkkailemme toimintamme vaikutuksia ympäristöön

Seuraamme ympäristövaikutuksiamme säännöllisesti ja pyrimme pienentämään niitä muun muassa kehittämällä tuotantoprosessejamme ja eri työvaiheidemme tehokkuutta, esimerkiksi koneiston käytön osalta. Toimintajärjestelmien noudattaminen, toimintaohjeemme ja henkilöstön koulutus edesauttavat ympäristöriskien hallintaa.

Tarkkailemme esimerkiksi pohjaveden laatua ja pinnankorkeutta kiviainesalueillamme. Seuraamme ympäristövaikutuksiamme suurissa rakennushankkeissa, kuten vuonna 2016 valmistuneen Tampereen Rantatunnelin projektissa, jonka aikana tarkkailtiin muun muassa ilman ja veden laatua. Tiedot olivat ajantasaisesti saatavilla hankkeen verkkosivuilla.

Kiviaines on tärkeä toimintamme raaka-aine, ja meillä on noin 300 kiviainesaluetta toimintamaissamme. Kiviaines- ja päälystysliiketoimintaamme säätelevät paitsi lait ja asetukset, myös ympäristö- ja maa-ainesluvut.

Pyrimme pienentämään kiviainesalueidemme vaikutuksia lähiympäristöön monin tavoin. Tällaisia ovat esimerkiksi melu- ja suojavallit sekä tiivispohjaiset tukitoiminta-alueet. Teemme

louhintatyöt niin, että pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Käytöstä poistetuille kiviaineksen ottoalueille teemme jälkihoitosuunnitelman, jossa huomioimme luonnon, maiseman, pohjavedet ja alueen maankäyttösuunnitelman.

Raportointivuonna emme käynnistäneet yhtään erillistä ympäristövaikutusten arviointia (YVA-menettely) edellyttävää hanketta.

Sosiaalinen vastuu

Haluamme tarjota työntekijöillemme ja aliurakoitsijoillemme turvalliset työolosuhteet, joissa henkilöstömme myös viihtyy ja voi kehittää osaamistaan.

Sosiaalisen vastuun painopiste on työturvallisuudessa. Haluamme varmistaa, että työntekijämme ja aliurakoitsijamme pääsevät työpäivän päätteeksi terveinä kotiin. Pitkän aikavälin tavoitteemme on nolla tapaturmaa, jonka eteen teemme jatkuvasti työtä.

Vuonna 2016 henkilöstömme työpaikkatapaturmataajuus oli 8,6 (tapaturmaa per miljoona työtuntia). Luku ei sisällä työmatkalla tapahtuneita tapaturmia tai ammattitauteja. Vuonna 2017 haluamme varmistaa, että työpaikkatapaturmataajuutemme kääntyy jälleen laskusuuntaan kaikessa liiketoiminnassamme, ja olemme tehneet liiketoimintakohtaiset toimintasuunnitelmat tätä tavoitetta tukemaan.

Työturvallisuuteen liittyviä riskejä hallitsemme toimintaohjeilla, kouluttamalla henkilöstöä sekä aliurakoitsijoita ja keräämällä turvallisuushavaintoja. Lisäksi jaamme parhaita käytäntöjä tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi.

Teemme yhteistyötä työturvallisuuden kehittämisessä alan muiden toimijoiden kanssa. Olemme aktiivisesti mukana viemässä rakennusteollisuuden työturvallisuutta eteenpäin.

Konsernin ja liiketoimintojen johtoryhmät sekä hallitus seuraavat työpaikkatapaturmataajuuden kehittymistä säännöllisesti. Vuonna 2016 järjestimme turvallisuusviikot kaikissa liiketoimintasegmenteissämme ja toimintamaissamme. Turvallisuusviikkojen aikana johdon jäsenet vierailivat työmailla, ja vierailujen yhteydessä käytiin läpi työturvallisuuteen liittyviä ajankohtaisia teemoja.

Lue lisää työturvallisuustyöstämme verkkosivuiltamme. [📄](#)

Ennaltaehkäisemme tapaturmia

Panostamme työtapaturmien ennaltaehkäisyyn ja koulutamme henkilöstöämme työturvallisuusasioissa. Kattava turvallisuuskoulutus pienentää tapaturmariskejä ja auttaa lemminkäisiä sisällyttämään turvallisuusajattelun osaksi päivittäistä tekemistä. Työmaaperehdytyksillä varmistamme, että sekä omat työntekijämme että aliurakoitsijat tuntevat työmaan turvallisuuskäytännöt. Henkilökohtaisten turvavarusteiden käyttö on pakollista kaikilla työmaillamme, myös aliurakoitsijoillemme.

Teemme työmailla säännöllisiä turvallisuustarkastuksia, joissa kartoitamme työmaan riskit ja asiankuuluvat työturvallisuuden toimenpiteet.

Turvallisuusviestintä ja jatkuva turvallisuusaiheinen vuoropuhelu ovat olennainen osa turvallisten työskentelytapojen käytäntöä. Työmailla pakollinen viikkopalaveri, jossa käymme työntekijöiden ja aliurakoitsijoiden kanssa läpi ajankohtaisia turvallisuusasioita, on tärkeä turvallisuusviestintämme kanava.

Kannustamme työntekijöitämme tekemään turvallisuushavaintoja. Korjaamme havaitut puutteet ehkäistäksemme tapaturmia tulevaisuudessa. Havaintojen sisällön ja määrän seuranta auttaa meitä suuntaamaan turvallisuustyötämme oikein.

Tutkimme jokaisen vakavan tapaturman perusteellisesti. Selvitämme tapaturman juurisyyt ja toimintatavat, joilla tapaturma olisi voitu estää. Jaamme tietoa tapaturmista, jotta voimme ennaltaehkäistä samankaltaisia tapaturmia jatkossa.

Työhyvinvoinnin ja työterveyden tukea

Työmailla työskentely on fyysisesti kuormittavaa ja kausiluonteista. Kausiluonteisuus saattaa myös kasvattaa ylitöiden määrää. Fyysisesti kuormittava työ voi altistaa työperäisille sairauksille ja vammoille, mitkä saattavat kasvattaa ennenaikaisen eläköitymisen riskiä. Huomioimme fyysisen ja kausittaisen työn riskit työturvallisuuden suunnittelussamme. Haluamme varmistaa henkilöstömme jaksamisen työssä ja ylläpitää heidän terveyttään ja hyvinvointiaan.

Henkilöstömme käytettävissä on työterveyden ja työhyvinvoinnin palveluita, jotka on järjestetty toimintamaiden lainsäädännön ja toimintatapojen mukaisesti.

Henkilöstötyytyväisyys korkealla tasolla

Seuraamme henkilöstötyytyväisyyden kehittymistä ja toteutumaa osana liiketoiminnan vuosisuunnittelua. Samalla mittaamme myös henkilöstön kokemuksen tasa-arvoisesta kohtelusta. Vuonna 2016 teimme henkilöstötutkimuksen, joka osoitti henkilöstötyytyväisyyden olevan korkealla tasolla: asteikolla 1–5 yleisarvosana oli 3,99 (3,96).

Tiimihenki sai korkean arvosanan, samoin asiakaskokemus: koemme, että asiakas saa meiltä hyvää palvelua. Sitoutuminen työnantajaan on vahva, ja tulemme mielellämme töihin.

Kehittämiskohteiksi nähtiin me-henki koko yrityksen tasolla ja yrityksen tavoitteiden selkeyttäminen sekä se, miten yksittäinen lemminkäinen voi kehittää itseään ja koko organisaatiota.

Kaiken kaikkiaan tuloksemme ovat korkeammat kuin vastaavilla tuotannollista työtä tekevilla yrityksillä. Vastausprosentti oli erinomainen, peräti 81 % (65 %) henkilöstöstä vastasi.

Kehityskeskustelu on meille tärkeä johtamisen ja esimiestyön väline, jonka avulla halutaan selkeyttää lemminkäisen oma rooli yrityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Vuonna 2016 otimme henkilöstön palautteen perusteella käyttöön yksinkertaistetun ja selkeytetyn keskustelumallin, josta saatu palaute on ollut positiivista.

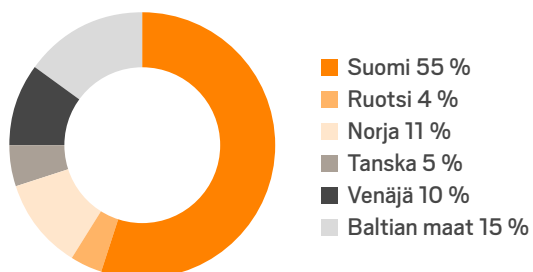
Kehitämme osaamista

Jatkoimme vuonna 2015 aloitettuja projektihallinnan koulutuksia, joissa keskitytään erityisesti projektijohtamisen kriittisimpiin kohtiin ja toimintatapoihin. Lisäksi koulutimme henkilöstöä taloustaidoissa ja varmistimme alalla tarvittavat pätevyudet työmaahenkilöstön pätevyyskoulutuksiin.

Olemme kouluttaneet yhteensä yli 250 asiantuntijaamme ja johtajaamme eri maista Lean Six Sigma (LSS) -perusosaajiksi. LSS on ajattelutapa, joka pohjautuu systemaattiseen prosessien vaihteluun, virheiden ja poikkeamien vähentämiseen virtaviivaistamalla prosesseja. Hyödynnämme LSS:ää uusien toimintatapojen kehittämiseen, joiden avulla voimme parantaa operatiivista tehokkuuttamme.

Tulokset LSS-koulutuksista ovat olleet hyviä: olemme saaneet nopeutettua pilottihankkeidemme läpimenoaikoja, laskettua kustannustasoamme sekä parannettua yksittäisten toimintojen työn tuottavuutta jopa yli 50 %. Vuonna 2017 jatkamme LSS-koulutuksia ja laajennamme toimintaa osana operatiivisen tehokkuutemme parantamista.

HENKILÖSTÖ MAITTAIN 31.12.2016, %

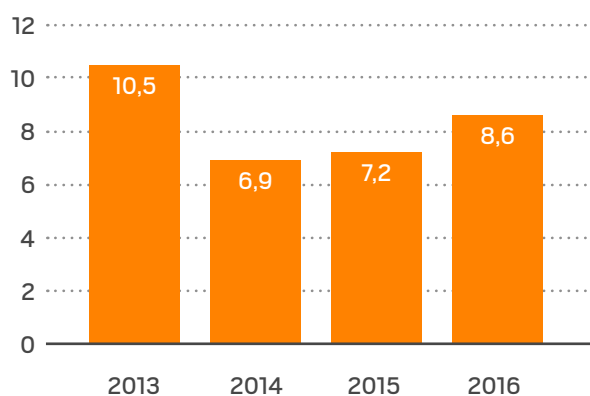

Henkilöstö 31.12.2016: 4 244 (2015: 4 059).

HENKILÖSTÖN JAKAUTUMINEN TYÖSUHTEEN JA TYÖSOPIMUKSEN MUKAAN, HENKILÖÄ

	31.12.2016	31.12.2015
Vakituiset	3 820	3 653
Määräaikaiset	424	406
Kokoaikaiset	4 117	3 937
Osa-aikaiset	127	122

TYÖPAIKKATAPATURMATAAJUUS

Työpaikkatapaturmataajuus: yli 1 vrk poissaoloon johtaneiden tapaturmien lukumäärä per miljoona työtuntia.

Sisältää Lemminkäisen oman henkilöstön. Luvut eivät sisällä työmatkalla tapahtuneita tapaturmia eikä ammattitauteja.

IKÄJAKAUMA 31.12.2016, HENKILÖÄ

